

Ontwikkeling
OW

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2186
www.zwolle.nl

**Regionale
veranderagenda
maatschappelijke opvang
en beschermd wonen
2016-2019**

Regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe

Inhoud

Samenvatting

1	Inleiding	7
2	Stand van zaken	9
2.1	Stand van zaken maatschappelijke opvang	9
2.2	Stand van zaken beschermd wonen	10
3	Visie: van opvang en wonen naar maatschappelijk herstel	11
4	Ambitie	12
4.1	Zo lang mogelijk zelfstandig wonen	12
4.2	Zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen	13
4.3	Door samenwerken meer maatwerk	14
5	Veranderrichtingen	16
5.1	Van met name centrumgemeenteverantwoordelijkheid... naar gezamenlijke verantwoordelijkheid	16
5.2	Van regionaal oplossen...naar vroegtijdig lokaal signaleren en oplossen	16
5.3	Van 2 voor 12....naar vroegtijdig betrokken!	17
5.4	Van bestaand aanbod... naar passende ondersteuning naar behoefte	17
5.5	Van dagbesteding... naar betekenisvolle werkzaamheden	18
5.6	Van onderbroken zorg en ondersteuning... naar doorgaande zorg en ondersteuning	18
5.7	Van bestaand aanbod... naar vernieuwend woonaanbod om versnelde door- en uitstroom te bevorderen	19
5.8	Van eenzijdige verantwoordelijkheid... naar gemeenschappelijke verantwoordelijkheid	19
5.9	Van perverse prikkels... naar heldere afspraken en beloning voor maatschappelijke resultaten!	20
6	Kwaliteit en toezicht	21
7	Financiën	23
7.1	Rijksmiddelen	23
7.2	Eigen bijdrage beschermd wonen	24
7.3	Lokale middelen	24
7.4	Inzet middelen	25
7.5	Sturing met financiën	25

Datum 12 april 2016
Ons kenmerk Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd
wonen 2016-2019

8	Samenwerking	26
9	Vervolg	27
	Bijlage 1. Overzicht aantal plaatsen maatschappelijke opvang en beschermd wonen in regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe	28

Samenvatting

De gemeenten¹ die samen de centrumgemeenteregio Zwolle vormen zijn al geruime tijd gezamenlijk verantwoordelijk voor het bieden van maatschappelijke opvang in regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe. Met ingang van 1-1-2015 zijn de gemeenten ook gezamenlijk verantwoordelijk voor beschermd wonen (ggz) op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Alle 15 gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe hebben daarmee sinds de Wmo 2015 een gedeelde verantwoordelijkheid voor het bieden van opvang en bescherming aan inwoners die dat nodig hebben.

De lokale Wmo verantwoordelijkheden lopen, daar waar nodig, vloeiend over in gezamenlijke regionale verantwoordelijkheden. Deze regionale veranderagenda vormt dan ook een gezamenlijk kader om deze verantwoordelijkheden verder vorm en inhoud te geven. Om de samenwerking tussen alle gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe ten aanzien van maatschappelijke opvang en beschermd wonen te bekrachtigen zal een convenant worden overeengekomen tussen de gemeenten. Hierin staan gezamenlijke inspanningen beschreven en worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de verevening bij financiële tekorten of overschotten plaatsvindt. Veel aspecten vragen daarbij om een lokale inkleuring passend bij de lokale structuren, werkwijzen en visie. Die lokale inkleuring vindt lokaal dan wel in bovenlokale samenwerkingsverbanden plaats.

De afgelopen jaren hebben gemeenten, aanbieders en woningcorporaties in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe actief ingezet op het bieden van opvang voor dak- en thuislozen. De nadruk bij het zgn. Stedelijk Kompas, regio Zwolle (2007-2014) lag daarbij op het voorkomen van overlast en het bieden van voldoende opvangplekken. Daarnaast was één van de doelstellingen het realiseren van een 100% sluitende ketensamenwerking. Hierin zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet.

Bij het vorm en inhoud geven van de verantwoordelijkheid van de gemeenten als het gaat om beschermd wonen is in 2015 vooral ingezet op continuering van ondersteuning. Om de continuïteit te kunnen bieden is ingezet op contractering van de bestaande aanbieders voor beschermd wonen in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe. De toegang tot de ondersteuning van maatschappelijke opvang en beschermd wonen is gepositioneerd bij de twee zgn. Centrale Toegangen voor enerzijds de regio IJssel-Vecht en anderzijds de regio Noord-Veluwe. Het toezicht op de kwaliteit van de ondersteuning hebben wij belegd bij GGD IJsselland en GGD Noord- en Oost-Gelderland.

Geheel in lijn met de doelstelling van de Wmo 2015, staat de komende jaren de visie centraal dat ondersteuning gericht is op het vergroten van de zelfredzaamheid, het

¹ Dalfsen, Elburg, Ermelo, Hardenberg, Harderwijk, Hattem, Kampen, Nunspeet, Oldebroek, Ommen, Putten, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

versterken van participatie en op kwaliteit van leven, waarbij er naar wordt gestreefd cliënten zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving te laten blijven en zo snel mogelijk weer zelfstandig te laten wonen, indien nodig met allerlei vormen van lokale Wmo-ondersteuning (bijvoorbeeld individuele begeleiding). Daar waar nodig kan een beroep worden gedaan op regionale voorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Participatie, maatschappelijk herstel en daarmee het tijdelijk karakter van de voorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen staan hierbij centraal. Daarbij echter onderkennen we dat, zeker in de doelgroep voor beschermd wonen, voor een groot deel van de cliënten stabilisatie het hoogst haalbare is en dat sommige cliënten voor lange tijd, danwel zelfs levenslang, zijn aangewezen op beschermd wonen.

We willen dat alle inwoners van de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe passend wonen met passende ondersteuning als dat nodig is en een passende daginvulling. Dit betekent dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Daar waar bescherming en toezicht nodig is wordt dit zo veel mogelijk thuis in de eigen omgeving geboden. Als inwoners wel een andere beschermde woonomgeving nodig hebben wordt toegewerkt naar een zo snel mogelijke terugkeer naar zelfstandig wonen. De ondersteuning is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid op alle levensterreinen (o.a. financiën, dagbesteding/ werk, sociale relaties, lichamelijke en geestelijke gezondheid) en meer meedoen in de samenleving. Daardoor ontstaat een betere kwaliteit van leven en nemen de maatschappelijke kosten af.

De regionale opgave is het bieden van goede maatschappelijke opvang en beschermd wonen waarbij gewerkt wordt aan maatschappelijk herstel. Voor de transformatie richten wij ons op drie thema's:

1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen
2. Zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen
3. Samenwerking in de keten

Meer concreet benoemen we daarbij de volgende veranderrichtingen:

- Van centrumgemeentelijke verantwoordelijkheid ...naar gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Van regionaal oplossen...naar vroegtijdig lokaal signaleren en oplossen.
- Van 2 voor 12... naar vroegtijdig betrokken.
- Van bestaand aanbod...naar passende ondersteuning naar behoefte.
- Van dagbesteding naar betekenisvolle werkzaamheden.
- Van onderbroken zorg en ondersteuning naar doorgaande zorg en ondersteuning.
- Van bestaan aanbod ...naar vernieuwend woonaanbod om versnelde door- en uitstroom te bevorderen.
- Van eenzijdige verantwoordelijkheid...naar gezamenlijke verantwoordelijkheid
- Van perverse prikkels...naar heldere afspraken en beloning voor maatschappelijke resultaten!

Voor de financiering van maatschappelijke opvang en beschermd wonen ontvangen de regiogemeenten gezamenlijk rijksmiddelen. Uitgangspunt is om de regionale

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd
wonen 2016-2019

verantwoordelijkheden in het kader van maatschappelijke opvang en beschermd wonen
duurzaam in te vullen binnen de rijksmiddelen die door het rijk beschikbaar zijn gesteld.

Bij de totstandkoming van deze veranderagenda zijn aanbieders, corporaties, GGD-en,
cliëntenvertegenwoordigers en Wmo-raden uit de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe
betrokken geweest. Ook bij de verdere stappen zullen zij nauw worden betrokken.

1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 is beschermd wonen (ggz), net als maatschappelijke opvang, een verantwoordelijkheid van elke gemeente in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). De 15 gemeenten² in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe dragen deze verantwoordelijkheid gezamenlijk. De lokale verantwoordelijkheden lopen, daar waar nodig, vloeiend over in gezamenlijke regionale verantwoordelijkheden.

In de Wmo 2015 wordt maatschappelijke opvang als volgt gedefinieerd: Onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Beschermd wonen wordt in de Wmo 2015 gedefinieerd als wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorend toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Hoewel alle gemeenten verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang heeft de centrumgemeente (Zwolle) een bijzondere verantwoordelijkheid bij de uitvoering van deze taken, want de centrumgemeente ontvangt hiervoor ten behoeve van de gehele regio de financiële rijksmiddelen. De centrumgemeente Zwolle heeft de regie om in overleg met de regiogemeenten ervoor zorg te dragen dat in de regio voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang beschikbaar zijn, de toegang daartoe is georganiseerd en de middelen die hiervoor beschikbaar zijn adequaat worden ingezet.

De gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord Veluwe hebben besloten één regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019 op te stellen. Deze veranderagenda vormt dan ook het kader voor deze 15 gemeenten. Veel aspecten vragen echter om een lokale inkleuring passend bij de lokale structuren, werkwijzen en visie.

De belangrijkste opgave is voor, zowel maatschappelijke opvang als beschermd wonen, de komende jaren vrijwel identiek: inzetten op maatschappelijk herstel. Mensen wonen zo lang mogelijk thuis, met behulp van hun sociale netwerk, waar nodig aangevuld met gemeentelijke ondersteuning. Door het bieden van goede ondersteuning bij het vergroten of stabiliseren van de zelfredzaamheid en participatie streven we naar het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Daar waar maatschappelijke opvang of beschermd wonen nodig is streven we ernaar dat cliënten zo spoedig mogelijk weer zelfstandig

² Dalfsen, Elburg, Ermelo, Hardenberg, Harderwijk, Hattem, Kampen, Nunspeet, Oldebroek, Ommen, Putten, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd
wonen 2016-2019

kunnen wonen.

Bij de totstandkoming van deze veranderagenda zijn aanbieders, corporaties, GGD-en, cliëntenvertegenwoordigers en Wmo-raden uit de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe betrokken geweest. Ook bij de verdere stappen zullen zij nauw worden betrokken.

Leeswijzer

In deze nota treft u de regionale veranderagenda voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen aan. Deze veranderagenda heeft betrekking op de periode 2016 tot en met 2019. In hoofdstuk 2 treft u een toelichting van de stand van zaken van zowel maatschappelijke opvang als van beschermd wonen aan. In hoofdstuk 3 wordt de visie achter de veranderagenda voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen nader toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de ambities, gebaseerd op de visie benoemd en in hoofdstuk 5 de meer concrete veranderrichtingen (wat gaan we meer, minder, anders doen?). In hoofdstuk 6 wordt aangegeven hoe wij invulling willen geven aan kwaliteit en toezicht voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. In hoofdstuk 7 volgt een financiële vertaling van onze regionale veranderagenda. In hoofdstuk 8 wordt de samenwerking tussen de gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe beschreven. In hoofdstuk 9 tenslotte wordt beschreven hoe het vervolg eruit ziet.

2 Stand van zaken

2.1 Stand van zaken maatschappelijke opvang

De afgelopen jaren hebben gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties in de regio IJssel-Vecht en Noord Veluwe actief ingezet op het bieden van opvang voor dak- en thuislozen. De nadruk bij het zgn. Stedelijk Kompas, regio Zwolle (2007-2014) lag daarbij op het voorkomen van overlast en het bieden van voldoende opvangplekken. Daarnaast was één van de doelstellingen het realiseren van een 100% sluitende ketensamenwerking. Hierin zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet.

We zijn er de afgelopen jaren samen met aanbieders in geslaagd om afdoende opvangplekken te bieden aan dak- en thuislozen in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe. Niemand hoeft tegen zijn wil op straat te slapen. We hebben in onze regio niet alleen meer, maar vooral ook kwalitatief betere voorzieningen gerealiseerd. Maatschappelijke opvang is meer dan alleen bed, bad en brood. Met name persoonsgerichte begeleiding is veel belangrijker geworden. Hierdoor wordt getracht de vicieuze cirkel (van opvang naar opvang) waarin chronische daklozen verkeren, te doorbreken (van opvang naar door- of uitstroom).

Daarnaast hebben gerichte acties ertoe geleid dat de overlast van dak- en thuislozen in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe sterk is afgenomen. Overlast op straat door dak- en thuislozen is niet primair de verantwoordelijkheid van de politie, er wordt ambulante begeleiding geboden aan dak- en thuislozen, op straat, daar waar de overlast zich voordoet. Er wordt repressief opgetreden indien nodig, maar we proberen vooral in contact te komen en te blijven met de overlastplegers. Juist door hen individueel en in groepsverband aan te spreken op hun gedrag en hen perspectief te bieden zijn er de afgelopen jaren goede resultaten geboekt. Veel 'hotspots', plekken waar veel overlast door dak- en thuislozen werd ervaren, zijn effectief aangepakt.

De ketensamenwerking heeft tot veel verbetering geleid. Ketenpartners weten elkaar beter te vinden, bieden zoveel mogelijk maatwerk op basis van integrale trajectaanpakken en spreken elkaar aan op elkaars verantwoordelijkheden. Een mooi voorbeeld hiervan is Zwolle Actief. Daar waar in het verleden dagopvang voor dak- en thuislozen door een zorgaanbieder werd aangeboden, is er nu een samenwerkingsverband van meerdere zorgaanbieders in regio Zwolle die gezamenlijk invulling geven aan zinvolle dagbesteding voor dak- en thuislozen, waarbij aansluiting bij de mogelijkheden van de doelgroep centraal staat. Ook het toewijzingsoverleg onder voorzitterschap van de Centrale Toegang (GGD) is een goed voorbeeld van samenwerking gericht op maatwerk voor de cliënt. In de Noord-Veluwe zijn de organisatieoverstijgende activiteiten en samenwerking tussen aanbieders een mooi voorbeeld.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

De situatie voor jongeren in onze regio die (dreigen) dak- en thuisloos te worden is de afgelopen jaren met verschillende interventies en instrumenten aangepakt. Het blijft echter voortdurend een punt van aandacht. In de regio IJssel-Vecht is Team Zwerfjongeren al meer dan 10 jaar actief en fungeert als een vangnet voor jongeren die het leven niet goed op de rit hebben en dreigen dak- en thuisloos te worden. In de regio Noord-Veluwe wordt bemoeizorg ingezet voor risicojongeren ('Doorbraak'). Speciaal voor jongeren zijn er in het geheel van de regio diverse voorzieningen gerealiseerd voor wonen met begeleiding, toewerkend naar zelfredzaamheid, zoals Take Off, Fast Forward, het Logeerhuis en Kansrijk Wonen. Veel jongeren komen zo weer tot maatschappelijk herstel.

Nu we de basis op orde hebben, is het tijd om onze ambities te vergroten. Nog steeds melden zich namelijk nieuwe daklozen aan voor opvang en begeleiding bij de opvanginstellingen in de regio. Nog steeds zien we dat veel mensen te lang gebruik (moeten) maken van deze opvangvoorzieningen. Nog steeds lopen we tegen drempels aan om mensen (meer) zelfstandig te laten wonen.

2.2

Stand van zaken beschermd wonen

Sinds 1 januari 2015 is ook beschermd wonen (ggz) de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Hiermee zijn de verantwoordelijkheden van gemeenten voor een kwetsbare groep inwoners fors uitgebreid.

Het jaar 2015 heeft vooral in het teken van het zorgdragen voor een stabiele overgang en het bieden van continuïteit van ondersteuning binnen de financiële kaders. Om de continuïteit van ondersteuning te kunnen bieden is ingezet op een contracteringsproces dat heeft geleid tot subsidierelaties met de bestaande aanbieders voor beschermd wonen in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe. De toegang tot de ondersteuning is belegd bij de twee regionale zgn. Centrale Toegangen enerzijds voor de regio IJssel-Vecht en anderzijds voor de regio Noord-Veluwe. Het toezicht op de ondersteuning is ondergebracht bij de GGD IJsselland en de GGD Noord- en Oost-Gelderland.

Voor cliënten beschermd wonen geldt een wettelijk overgangsrecht tot het einde van de beschikking en tot maximaal 31-12-2019. Bij beschermd wonen is ook een persoonsgebonden budget (pgb) mogelijk waarbij het overgangsrecht op deze verzilveringsvorm is beperkt tot 31-12-2015. Dit betekent dat alle cliënten met een pgb afgelopen periode door de Centrale Toegang zijn beoordeeld of zij ook duurzaam voor een pgb in aanmerking komen.

3 Visie: van opvang en wonen naar maatschappelijk herstel

Geheel in lijn met de doelstelling van de Wmo 2015, staat de visie centraal dat ondersteuning gericht is op het vergroten van de zelfredzaamheid, het versterken van participatie en op kwaliteit van leven. De regie ligt hierbij zoveel mogelijk bij de cliënt. We streven er naar dat cliënten zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving verblijven en zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen, indien nodig met allerlei vormen van lokale Wmo-ondersteuning (bijvoorbeeld individuele begeleiding). Mocht dit geen passende oplossing zijn dan kan een beroep worden gedaan op de regionale voorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Deze rode draad sluit aan bij de visie van de landelijke commissie Toekomst beschermd wonen. We werken toe naar een inclusieve samenleving met voldoende aandacht voor herstel, ontwikkeling, participatie en eigen regie ook ten aanzien van inwoners die afhankelijk zijn van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. We maken daarbij een maatschappelijke omslag van kijken naar problemen naar kijken naar mogelijkheden en talenten. Inwoners ondersteunen we dusdanig dat zij – daar waar nodig met begeleiding en toezicht – zo zelfstandig kunnen blijven wonen. Hiermee kan voorkomen worden dat zij genoodzaakt zijn een beroep te doen op maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Voor cliënten in de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen betekent inclusie zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen, met ambulante begeleiding gericht op zelfredzaamheid en participatie.

Deze beweging vraagt inzet van de cliënten en hun sociale omgeving. Dat geldt zowel voor familie of andere leden van het sociale netwerk als inwoners in de woonomgeving. Professionals, onder andere werkzaam in het welzijnswerk, de zorg en het onderwijs, ondersteunen de cliënt en zijn/haar omgeving hierbij. Gemeenten dienen een geïntegreerd antwoord (over verschillende beleidsterreinen heen) te kunnen geven om maatwerkoplossingen te kunnen bieden. Daar waar nodig in bovenlokale samenwerking. Het doel “herstel naar een gewoon leven, naar gewoon burgerschap” moet voor iedereen centraal staan.

We zetten meer in op preventie door sneller op signalen van maatschappelijke uitval in te gaan. Wanneer opvang of beschermd wonen noodzakelijk is bieden we kwalitatief en kwantitatief goede voorzieningen die bovendien goed gespreid zijn over de regio. We onderzoeken maatregelen om de instroom zo veel mogelijk te voorkomen, het verblijf te verkorten en de uitstroom te bevorderen. We onderkennen daarbij dat - zeker als het gaat om de inwoners die nu beschermd wonen – voor een bepaald deel van de cliënten stabilisatie het hoogsthaalbare is en dat sommige cliënten voor zeer lange tijd, danwel levenslang, zijn aangewezen op een vorm van beschermd wonen. Naar verwachting wordt de toegang tot de Wlz opengesteld per 1-1-2018 voor mensen met psychische problemen die levenslang afhankelijk zijn van beschermd wonen.

4 **Ambitie**

We willen dat alle inwoners van de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe passend wonen met passende ondersteuning als dat nodig is en een passende daginvulling. Dit betekent dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Daar waar bescherming en toezicht nodig is wordt dit zo veel mogelijk thuis in de eigen omgeving geboden. Als inwoners wel een andere beschermde woonomgeving nodig hebben wordt toegewerkt naar een zo snel mogelijke terugkeer naar zelfstandig wonen. De ondersteuning is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid op alle levensterreinen (o.a. financiën, dagbesteding/ werk, sociale relaties, lichamelijke en geestelijke gezondheid) en meer meedoen in de samenleving. Daardoor ontstaat een betere kwaliteit van leven en nemen de maatschappelijke kosten af.

De regionale opgave is het bieden van goede maatschappelijke opvang en beschermd wonen waarbij gewerkt wordt aan maatschappelijk herstel. Voor de komende jaren richten wij ons daarbij op drie thema's:

1. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen
2. Zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen
3. Samenwerking in de keten

De thema's worden hieronder beschreven.

4.1 **Zo lang mogelijk zelfstandig wonen**

Zo lang mogelijk zelfstandig wonen betekent zoveel mogelijk voorkomen dat men gebruik moet maken van maatschappelijke opvang of beschermd wonen (beperken instroom). Er valt veel maatschappelijke waarde te behalen als we op basis van vroegtijdige signalering de juiste interventies in kunnen zetten, zodat inwoners zo lang mogelijk vanuit hun eigen omgeving regie over hun eigen leven kunnen voeren (zelfredzaam zijn) en kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer (participeren). Maatschappelijke opvang of beschermd wonen komt in beeld als voorliggende voorzieningen niet (meer) volstaan.

Om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen laten wonen hebben regiogemeenten met elkaar afgesproken in een convenant (zie ook hoofdstuk 9) dat zij zorg dragen voor onder meer:

- a) adequate, afdoende en passende (preventieve) voorzieningen en activiteiten op onder meer het terrein van werk/inkomen/schulden, maatschappelijke ondersteuning (met name individuele begeleiding, dagbesteding, vervoer en huishoudelijke hulp), jeugdhulp en wonen die complementair zijn aan de voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang;
- b) een lokale sociale infrastructuur die vroegtijdig signalen van mogelijk maatschappelijke uitval, multiproblematiek alsmede psycho-sociale en psychische problemen herkent en van daaruit pro-actief handelt, daarbij indien nodig gebruik makend van ggz-expertise en/of ervaringsdeskundigheid;

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

- c) uitvoeren van overig regionaal- en gemeentelijk beleid en inspanningen om zodoende zo veel als mogelijk dakloosheid en de noodzaak tot beschermd wonen bij inwoners te voorkomen;

4.2 Zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen

Soms lukt het niet om zelfredzaamheid en participatie vanuit de eigen leefomgeving te handhaven. Soms dreigt (ondanks vroegtijdig ingrijpen of juist vanwege acute situaties) maatschappelijke uitval, soms is er sprake van ernstige overlast en/of oplopende schulden. Ook kan de psychische- of psycho-sociale problematiek verergeren.

Kortom, soms is dakloosheid niet te voorkomen en soms is de (psychische en/of sociaal-psychische) problematiek dusdanig dat ambulante begeleiding niet (meer) afdoende is en beschermd wonen nodig is. De onafhankelijke toegang beoordeelt dit maar maakt daarbij optimaal gebruik van de expertise en ervaring van de betrokken professionals. Ondersteuning wordt toegekend voor een passende termijn. Gedurende deze periode wordt gewerkt aan stabilisatie en veiligheid, herstel, zelfredzaamheid en participatie.

We zijn er van overtuigd dat een langdurig verblijf in de maatschappelijke opvang en beschermd wonen niet bijdraagt aan maatschappelijk herstel. De drempel naar zelfstandig wonen wordt vaak hoger naarmate de periode te lang is. Omdat een periode van stabilisatie vaak noodzakelijk is streven we naar een maximaal verblijf van maximaal 6 maanden in de maatschappelijke opvang tot maximaal 5 jaar in beschermd wonen. Uiteraard houden we oog voor een reëel door- of uitstroom perspectief van de cliënt.

Door- of uitstroom uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen is niet vanzelfsprekend. Soms kan een cliënt niet uitstromen en soms wil een cliënt niet uitstromen. Belangrijk is dat optimaal gebruik kan worden gemaakt van het aanbod binnen de keten (dus organisatieoverstijgend) en de regio. Voor uitstroom is het aanbod van voldoende betaalbare woningen in de hele regio randvoorwaarde.

Om mensen zo snel mogelijk uit te laten stromen hebben regiogemeenten met elkaar afgesproken in een convenant (zie ook hoofdstuk 9) dat zij zorg dragen voor onder meer voldoende, adequate en betaalbare (sociale) woonmogelijkheden in de eigen gemeente, bijvoorbeeld door middel van prestatie-afspraken met woningcorporaties, zodat uitstroom uit voorzieningen van maatschappelijke opvang en beschermd wonen geen of minder belemmeringen ondervindt als gevolg van een tekort aan betaalbare, adequate en goed gespreide woonmogelijkheden. Om duurzame door- en uitstroom uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen te bevorderen dient elke gemeente binnen de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe concrete afspraken te maken met corporaties voor het bieden (naar rato) van door- en uitstroomwoningen voor cliënten van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Door- en uitstroom is nadrukkelijk een regionale opgave. Daarbij dient zo veel mogelijk rekening te worden gehouden met de (woon)wensen van de cliënt. De mogelijkheid tot door- of uitstroom weegt echter

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

zwaarder dan de soms specifieke woonwensen van een cliënt. Tegelijk dient een cliënt wel een reëel door- of uitstroomperspectief voor ogen te worden gehouden. Veelal zal hij/zij een woning onder aan de woonladder aangeboden krijgen (soms kwalitatief minder dan wat hij/zij gewend was). Van zowel de cliënt als de professional wordt verwacht dat zij actief toewerken naar en meewerken aan door- of uitstroom in de gehele regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe.

Cliënten beseffen niet altijd dat hun woonwensen ook in stapjes kunnen worden bereikt. Voorop staat het zelfstandig wonen. De meest gewenste wijk kan op een later moment volgen. Soms ligt dat toch weer anders. Een jongere werd geplaatst in de binnenstad van Zwolle. Die omgeving gaf echter te veel prikkels. Na verhuizing naar een rustige omgeving in de regio ging het al veel beter.

Voorts dienen er voldoende betekenisvolle werkzaamheden, zoals educatie, (vrijwilligers) werk, dagbesteding, geboden te kunnen worden aan inwoners die een beperking in hun zelfredzaamheid en/of vermogen tot participeren ervaren. Dit verhoogt de kans op duurzame uitstroom. Dit geldt juist voor cliënten die door- of uitstromen uit de maatschappelijke opvang, of beschermd wonen. Bij door- of uitstroom in de regio dient dus niet alleen huisvesting, maar ook betekenisvolle werkzaamheden goed geregeld te zijn. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van (vrijwilligers) initiatieven in de samenleving, zoals welzijnswerk, thuisadministratie, maatjesprojecten, sportactiviteiten en cultuur.

4.3

Door samenwerken meer maatwerk

De ambitie is om daadwerkelijk maatwerk te kunnen leveren, gericht op wat een cliënt echt nodig heeft aan ondersteuning (en weg te laten wat hij/zij niet nodig heeft). Dit betekent dat aanbieders indien nodig, expertise van andere aanbieders kunnen bijschakelen (bijv. ggz, verslavingszorg). De factoren die dit in de weg staan (soms schroom bij professionals, maar ook financiële prikkels) dienen zo veel mogelijk te worden weggenomen. Ook voor de gemeentelijke organisatie zelf ligt hier een opdracht om tot daadwerkelijk integraal maatwerkbeleid/uitvoering te komen.

De cliënt zal zelf zo veel mogelijk de regie over zijn/haar eigen (herstel)traject moeten kunnen voeren, kan en wil dit vaak ook. Kortom, voeg toe waar mogelijk en neem over waar nodig, maar vooral: geef vertrouwen in de cliënt. Dit betekent soms dat de houding van professionals ook gekanteld dient te worden en nieuwe vaardigheden moeten worden aangeleerd. Soms is er een neiging om zo veel en zo lang mogelijk de volledige regie van de cliënt over te nemen. De uitdaging is juist dat professionele hulpverleners zichzelf zoveel mogelijk overbodig maken (uiteraard rekening houdend met de draagkracht van cliënt en zijn omgeving).

Om de regionale veranderagenda te kunnen uitvoeren is het belangrijk dat we afspraken maken met onze maatschappelijke ketenpartners. Daarbij is het van belang de inwoner als uitgangspunt te nemen, welke ondersteuning heeft hij/zij nodig en hoe kan dit worden ingevuld? Zo veel mogelijk wordt het informeel netwerk rondom de inwoner betrokken, zo nodig aangevuld met algemene (Wmo) voorzieningen. Indien

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd
wonen 2016-2019

meer gerichte ondersteuning nodig is, kan individueel maatwerk worden geboden (lokale Wmo-voorzieningen), indien sprake is van een noodzaak tot beschermd wonen of maatschappelijke opvang (dan wel andersoortige complexe multiproblematiek die regionale inzet vraagt) kan het regionale aanbod worden bijgeschakeld.

De vraag van de inwoner (cliënt) is het uitgangspunt. Het ondersteuningsaanbod wordt aangepast op de daadwerkelijke vraag. Meer en meer zien we voorbeelden waarbij we concreet in staat blijken dit toe te passen. We willen dit waar mogelijk verder stimuleren en faciliteren. Immers het aanbod dient zich te voegen naar de vraag van de cliënt en niet andersom.

5 Veranderrichtingen

Hieronder worden aan de hand van veranderrichtingen aangegeven langs welke lijnen de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen worden doorontwikkeld de komende jaren.

5.1 Van met name centrumgemeenteverantwoordelijkheid... naar gezamenlijke verantwoordelijkheid

Er wordt in de Wmo 2015 geen onderscheid meer gemaakt tussen (regio)gemeenten en centrumgemeenten³. Alle gemeenten zijn verantwoordelijk voor de in de Wmo genoemde doelen voor haar inwoners. Dit wordt in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe door alle gemeenten ook zijn onderkend en in toenemende mate ingevuld. Het rapport van de Commissie Toekomst beschermd wonen benadrukt het belang van gemeenten om verantwoordelijkheid te nemen voor haar eigen inwoners.

Het zwaartepunt binnen de keten voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen zal meer dienen te verschuiven naar de voorkant. Tegelijkertijd zullen bovenlokale voorzieningen regionaal beschikbaar moeten blijven. De veranderende rol en positie van centrumgemeente en regiogemeenten maakt dat er nieuwe afspraken zijn gemaakt. Deze afspraken worden gemonitord, zodat gemeenten elkaar (zo nodig) kunnen aanspreken, maar beter nog, waarmee we elkaar zo goed mogelijk kunnen aanvullen. Het convenant (zie hoofdstuk 9) is de basis voor regionale sturing op inhoud en financiën. Hierin zijn afspraken vastgelegd over lokale en centrumgemeentelijke verantwoordelijkheden.

5.2 Van regionaal oplossen... naar vroegtijdig lokaal signaleren en oplossen

Elke gemeente heeft een lokale infrastructuur, waarbij o.a. professionals, informele organisaties, ervaringsdeskundigen en vrijwilligers betrokken zijn. Hiermee kunnen de verantwoordelijkheden ten aanzien van ondersteuning en hulp worden ingepast. Indien nodig kan, ter versterking van deze lokale structuren, regionaal kennis en expertise worden bijgeschakeld (bijvoorbeeld consultatie van medewerkers Centrale Toegang). Een goede aansluiting tussen lokale ondersteuningsstructuur en de Centrale Toegang is belangrijk.

Ook voor jongeren geldt dat lokaal in alle gemeenten zo vroeg mogelijk gesignaleerd moet worden dat er sprake is van een risico op dak- en thuisloosheid. Verhoogd risico om dak- en thuisloos te worden hebben jongeren die veelvuldig middelen gebruiken, die rondhangen op straat, (dreigen) voortijdig de school te verlaten, die jeugdhulp ontvangen en jongeren met een licht verstandelijke beperking. Dit wordt ook door professionals in onze regio onderschreven. Vooral als er dan ook sprake is van jongeren zonder een stabiel sociaal netwerk is het van belang dat snel contact kan worden gelegd als er problemen ontstaan. Preventief beleid in alle gemeenten is nodig

³ Vooralsnog ontvangen centrumgemeenten echter wel de rijksmiddelen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

om zo veel mogelijk te voorkomen dat jongeren dak- en thuisloos worden. Dat betekent bijvoorbeeld de overgang 18-/18+ goed regelen, ondersteuning geven aan jongeren die nog niet zelfredzaam zijn en zo nodig jongeren toe leiden naar scholing en werk. Vanuit de gemeenten kunnen jongerenwerk, scholen en wijkagenten signaleren dat er bij jongeren problemen zijn die om ingrijpen vragen. Ook (lokale) zorg en hulpinstanties die ondersteuning bieden aan jongeren (jonger of ouder dan 18 jaar) zijn belangrijke spelers om dreigende dak- en thuisloosheid of verergering van psycho-sociale of psychische problematiek te signaleren en aan te pakken. Indien nodig kan een beroep op de expertise van het regionale teams die zich bezighouden met zwerfjongeren worden gedaan.

5.3

Van 2 voor 12....naar vroegtijdig betrokken!

Het kan niet meer zo zijn dat cliënten in de maatschappelijke opvang of beschermd wonen worden geplaatst zonder dat de lokale ondersteuning al in een eerder stadium is betrokken. Uiteraard kan het voorkomen dat er sprake is van een zware multiprobleemsituatie waarbij maatschappelijke opvang of beschermd wonen moet worden ingezet. De regionale ondersteuning die dan wordt ingezet moet echter logisch voortvloeien uit de ondersteuning in de lokale situatie. Daar waar snel zwaardere interventies moeten worden gepleegd om verder maatschappelijke uitval te voorkomen, bijvoorbeeld in crisissituaties moeten we niet aarzelen.

Ten aanzien van beschermd wonen dient hier opgemerkt te worden dat een deel van de cliënten instroomt vanuit behandeling- of justitiële klinieken. Lokale betrokkenheid, danwel ondersteuning moet dan veelal weer worden geïntensiveerd.

5.4

Van bestaand aanbod... naar passende ondersteuning naar behoefte

Tijdens het verblijf in de maatschappelijke opvang of beschermd wonen voorziening dient zo snel mogelijk aan maatschappelijk herstel te worden gewerkt, waarbij stabilisatie, maar daarna door- of uitstroom de primaire focus dient te zijn. Algemeen wordt aangenomen dat een termijn van maximaal 6 weken nodig is om bij dakloosheid enerzijds de meest urgente crisis op te lossen en anderzijds in kaart te brengen welke stappen nodig zijn voor maatschappelijk herstel. Afhankelijk van de individuele situatie van een cliënt kan dit betekenen dat er meerdere acties gelijktijdig moeten worden ingezet (uitkering aanvragen, schuldhulpverlening, verslavingszorg, begeleiding, etc.). Dit maakt onderdeel uit van de maatwerk aanpak die voor iedere individuele cliënt wordt bepaald. Vanaf het moment dat de ergste crises zijn bezworen moet het vizier op door- of uitstroom worden gericht.

We constateren dat de keten van lokale individuele begeleiding (thuis) en beschermd wonen nog onvoldoende op elkaar aansluiten. Met name voor cliënten die kunnen doorstromen uit beschermd wonen, maar nog wel intensieve (ambulante) begeleiding nodig hebben, zien we dat hier nog op lokaal niveau een schakel mist. We zetten als gemeenten daarom lokaal in op het maken van afspraken met partijen die hierin een aanbod kunnen bieden. We vragen hen een aanbod in de thuissituatie te ontwikkelen dat het (weer) mogelijk maakt thuis te (blijven) wonen en waarbij de ondersteuning makkelijk op en af te schalen is.

Datum
Ons kenmerk

12 april 2016
Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd
wonen 2016-2019

De overstap van beschermd wonen (24-uurs toezicht) naar zelfstandig wonen met individuele begeleiding (beperkt aantal uren per week op afspraak) is op dit moment soms erg groot. Sommige initiatieven, waarbij zelfstandig wordt gewoond met een hoge mate van begeleiding en toezicht bieden hiervoor een mogelijke oplossing.

Hulpverlening is gericht op maatschappelijk herstel van de cliënt: door het aanleren van vaardigheden wordt de zelfredzaamheid vergroot. We brengen het huidige aanbod verder in beeld en onderzoeken of dit in voldoende mate aansluit bij de behoefte nu en in de toekomst. Vanaf het begin is duidelijk dat de cliënt tijdelijk verblijft in de opvang en soms ook voor de beschermd wonen woonvorm. De inzet is gericht op zo snel mogelijk doorstromen naar minder intensieve zorg, bijv. ambulante begeleiding. Om te kunnen uitstromen met zo min mogelijk belemmeringen sluit de geboden ondersteuning zoveel mogelijk aan bij het normale leven. We kijken op welke wijze wij initiatieven kunnen faciliteren die het mogelijk maken om gefaseerd terug te keren naar zelfstandig wonen eventueel met begeleiding. We onderzoeken daarbij de mogelijkheid om wonen en zorg op termijn te scheiden. We vinden het niet wenselijk dat mensen moeten verhuizen omdat de zorg niet meer nodig is.

5.5 Van dagbesteding... naar betekenisvolle werkzaamheden

Elke cliënt heeft een passende daginvulling, liefst buiten de opvang- of woonvoorziening. De werkzaamheden dienen zo veel mogelijk aan te sluiten bij de mogelijkheden van de cliënt. De begeleider daagt de cliënt uit zonder te overvragen. Dagbesteding, vrijwilligerswerk, betaald werk, maar ook scholing gericht op betaald werk komen in aanmerking. Het is belangrijk dat daginvulling integraal onderdeel uitmaakt van het hersteltraject, dit verhoogt de kans op duurzame uitstroom. Betekenisvolle werkzaamheden dienen zoveel mogelijk in de lokale samenleving ingevuld te worden en zo min mogelijk financiële belemmeringen te kennen.

Ook voor jongeren is het van groot belang dat zij stappen kunnen zetten naar de arbeidsmarkt. Afhankelijk van de mogelijkheden zal bijvoorbeeld via (terug naar) school en opleiding, activering en zinvolle dagbesteding worden toegeleid naar reguliere arbeidsmarkt zijn. Soms zal een beschutte werkplek nodig zijn. Voor jongeren met ernstige problemen is de teruggang naar het onderwijs soms een erg grote stap, die van het onderwijs een aangepaste aanpak en maatwerk vraagt om voortijdig (her) uitval te voorkomen.

5.6 Van onderbroken zorg en ondersteuning... naar doorgaande zorg en ondersteuning

We dragen zorg voor de continuïteit van zorg bij de overgang van ene naar de andere bekostigingsvorm (bijvoorbeeld jeugdzorg, zorgverzekering, langdurige zorg, forensische zorg). Het bereiken van de 18-jarige leeftijd is geen reden om de zorg en ondersteuning te stoppen. De veranderingen in het brede sociale domein en de zorg voor jeugd die nu bij gemeenten liggen geven ons die mogelijkheden. Sociale Wijkteams en lokale gebiedsteams spelen hierin een rol, net als organisaties die hulp voor jeugdigen en/of

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

18+ers bieden. Ook voor ex-gedetineerden en cliënten die uitstromen uit een GGZ-kliniek zorgen we voor doorgaande zorg en ondersteuning.

5.7 Van bestaand aanbod... naar vernieuwend woonaanbod om versnelde door- en uitstroom te bevorderen

Bij maatschappelijke opvang en beschermd wonen valt op dat cliënten, maar ook zorgaanbieders bij door- of uitstroom vooral kijken naar de mogelijkheden van de woningcorporaties. Op zich logisch, maar daarmee worden de reële uitstroombmogelijkheden beperkt. We zetten in op optimaal gebruik van het bestaande aanbod voor door- en uitstroom, maar zetten daarnaast in op innovatieve oplossingen, om snelle door- en uitstroom te bevorderen.

We maken optimaal gebruik van de gehele regio door afspraken met corporaties te maken over het beschikbaar stellen van woningen zodat uitstroom mogelijk is. We kijken echter niet alleen naar de mogelijkheden van de woningcorporaties. We stimuleren zorgaanbieders om initiatieven te ontwikkelen gericht op door- en uitstroom. Zo mogelijk wordt hierbij gebruik gemaakt van bestaand (zorg) vastgoed.

In de regio zijn diverse initiatieven ontwikkeld gericht op door- en uitstroom, onder andere de uitwisseling van cliënten van De Herberg met het EBC en Iriszorg en ook de doorstroomwoningen van Leger des Heils⁴. Dit kan echter breder worden gedeeld en ingezet. Uiteraard zal steeds gekeken moeten worden in hoeverre nieuwe innovatieve oplossingen bij kunnen dragen aan snellere door- en uitstroom.

Een concreet voorbeeld is Housing First; daklozen krijgen een woning toegewezen met 3 voorwaarden; huur betalen, geen overlast veroorzaken en begeleiding toelaten. Hiermee wordt een langdurige 'carrière' in de opvang zoveel mogelijk voorkomen en/of doorbroken.

Het voor korte tijd kunnen terugvallen op tijdelijke beschermd wonen plekken (time-outvoorziening) wordt door veel zelfstandig wonende mensen met een psychiatrische aandoening gezien als nuttige voorziening om een langdurige terugval in beschermd wonen of GGZ kliniek te voorkomen.

5.8 Van eenzijdige verantwoordelijkheid... naar gemeenschappelijke verantwoordelijkheid

Maatschappelijk herstel is geen eenzijdige verantwoordelijkheid van (professionele) hulpverleners of van de cliënt, het is nadrukkelijk een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van cliënt en hulpverlener(s), waarbij de cliënt zoveel mogelijk de regierol op zich neemt. Wij gaan er van uit dat een cliënt zich, zo mogelijk geholpen door mantelzorger of sociaal netwerk, inspant om aan zijn/haar maatschappelijk herstel te werken (uiteraard rekening houdend met de draagkracht van betrokkenen) en de hulpverlener hen daar in begeleidt/steunt.

Uit gesprekken met ketenpartners komt de vraag naar voren hoe ver we moeten gaan met het verlenen van hulp, met andere woorden wat zijn de grenzen van de ketenaanpak. In de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe wordt in de maatschappelijke

⁴ Dit zijn woningen die eigendom zijn van, of gehuurd worden, door zorgaanbieders. Deze woningen staan derhalve niet op naam van de cliënt.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

opvang het credo 'niemand op straat' gehanteerd, wat een goed uitgangspunt is. Door dit consequent toe te passen hebben aanbieders echter geen pressiemiddelen om op ongewenst gedrag van cliënten te kunnen reageren. Omdat het vangnet oneindig lijkt, bestaat er bij sommige cliënten een verminderde prikkel om zich actief in te zetten voor hun eigen herstel.

Een hulpverlener: *"Gedragsverandering kan vaak pas plaatsvinden op het moment dat mensen met de consequenties van hun keuzes worden geconfronteerd. Maar daardoor kan ook de lijdensdruk toenemen. Ons huidige zorgsysteem is er soms teveel op gericht om lijdensdruk te verminderen, waardoor mensen niet de verantwoordelijkheid voor hun eigen keuzes dragen en waardoor dus geen gedragsverandering optreedt."*

Ook verwachten wij bij uitstroom meer verantwoordelijkheid van de cliënt. Hij/zij dient actief mee te werken aan uitstroom. Indien een geschikte woonruimte voor hem/haar wordt gevonden, dient hij/zij deze te accepteren, tenzij er gegronde redenen zijn om de woonruimte te wijzigen. Bij herhaaldelijk weigeren van geschikte woonruimte kan verlenging van verblijf in de voorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen nadrukkelijk ter discussie komen te staan.

We gaan ver in onze ketenaanpak voor maatschappelijk herstel, ook voor hen die daar zelf niet om vragen, maar hulpverlening is niet vrijblijvend. Het gaat ten slotte om het traject van de cliënt, er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het traject van cliënt en hulpverlener.

We laten niemand aan zijn lot over, maar trekken wel een grens bij ongewenst gedrag. Dan moeten we wel antwoord geven op de vraag; wat te doen als iemand deze grens toch overtreedt? Wat zijn de consequenties voor de cliënt? Welke minimale vorm van hulpverlening/begeleiding kunnen we dan nog wel bieden?

5.9

Van perverse prikkels... naar heldere afspraken en beloning voor maatschappelijke resultaten!

De huidige financiering van ondersteuning is nog te weinig gericht op het maatschappelijke resultaat. We willen naar de toekomst toe meer resultaatgerichte financiering introduceren. De goede financiële prikkels dienen ervoor mede zorg te dragen dat het streven naar duurzaam maatschappelijk herstel en uitstroom gefaciliteerd wordt. Dit betekent dat aanbieders meer en meer ambulante zullen werken, meer betrokken worden in het voortraject en bij nazorg. De beperkte financiële middelen worden zo veel mogelijk aan daadwerkelijke hulpverlening/begeleiding van cliënten besteed en zo weinig mogelijk aan 'stenen'.

Bovenstaande uitgangspunten worden in Noord Veluwe concreet uitgewerkt in het plan 'Doorontwikkeling maatschappelijke zorg Noord Veluwe'. Betrokken ketenpartners zorgen voor meer aansluiting op de vraag in de regio. Dit betekent meer ambulante hulpverlening (begeleiding) en minder 'bedden'.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

We onderzoeken in hoeverre er financiële prikkels kunnen worden ingezet om aanbieders actief te richten op het behalen van resultaten bij cliënten. We onderzoeken samen met Deventer, Almelo en Apeldoorn welke mogelijkheden er zijn.

6 **Kwaliteit en toezicht**

Het zorgdragen voor de kwaliteit van maatschappelijke opvang en beschermd wonen is een belangrijk onderdeel van onze opdracht.

Cliënten

Bij het beoordelen van de kwaliteit zijn voor ons de ervaringen van onze inwoners die gebruik maken van voorzieningen essentieel. Daarom voert elke gemeente jaarlijks een cliëntenervaringsonderzoek (CEO) uit als het gaat om de Wmo-voorzieningen. De centrumgemeente doet ook onderzoek naar cliëntervaringen van mensen die gebruik maken van beschermde woonvormen. Hierbij sluiten we zo veel mogelijk aan bij de landelijke aanpak die hiervoor gekozen is.

We willen dat de Centrale Toegang (gepositioneerd bij de GGD-en) monitort op basis van individuele begeleidingsplannen of de individuele doelen van cliënten gerealiseerd worden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de zelfredzaamheidsmatrix. Zo nodig gaat de Centrale Toegang in gesprek met de aanbieder.

Ook kunnen klachten van inwoners signalen zijn van het tekortschieten van kwaliteit. Daar waar nodig en gewenst worden deze ter beschikking gesteld aan de toezichthouder Wmo, zodat passende actie kan worden ondernomen.

Aanbieders

Om de kwaliteit van het aanbod te waarborgen nemen wij de in de Wmo 2015 genoemde verplichtingen in ieder geval als voorwaarden op bij het financieren van Wmo-voorzieningen. Een voorziening is van goede kwaliteit als deze:

- Veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht is.
- Afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en afgestemd op andere vormen van zorg en ondersteuning die de cliënt ontvangt is.
- Verstrekt is in overeenstemming met de op de beroepskracht rustende verantwoordelijkheid voortvloeiend uit de professionele standaard.
- Verstrekt is met respect voor en inachtneming van de rechten van de cliënt.

Daarnaast vragen we onder meer de aanbieder zorg te dragen voor een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor cliënten van belang zijn en voor een vastgestelde regeling voor de afhandeling van klachten. Ook is randvoorwaarde dat de aanbieder nadrukkelijk oog heeft voor de woonomgeving van de maatschappelijke opvang en beschermd wonen locaties en samen met de buurtbewoners en eventuele naburige aanbieders zorg te dragen voor bereikbaarheid voor omwonenden en instanties bij overlast en zorg te dragen voor een open communicatie zodat daarmee de leefbaarheid van de directe omgeving wordt geborgd.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

De VNG ontwikkelt kwaliteitscriteria voor de maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Deze worden in de loop van 2016 beschikbaar gesteld. Op dat moment zullen we met aanbieders en cliëntenvertegenwoordigers bezien of de kwaliteitscriteria bijstelling of nadere invulling behoeven.

Daarnaast achten wij het van belang om te sturen op het 'maatschappelijk resultaat' van de voorzieningen. Hiertoe worden in overleg met aanbieders en cliëntenorganisaties passende 'outcomecriteria' bepaald, die bovendien zonder (veel) extra administratieve lasten gemeten kunnen worden. Wij benutten daarbij passende instrumenten zoals de zelfredzaamheidsmatrix.

Toezichthouder

De Wmo 2015 verplicht iedere gemeente om een toezichthouder aan te stellen. Elke gemeente is zelf verantwoordelijk voor het toezicht op Wmo-voorzieningen waar haar inwoners gebruik maken. Omwille van de efficiëntie en het benutten van schaalvoordelen hebben de gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe het toezicht op de maatschappelijke opvang en beschermd wonen belegd bij de GGD Noord- en Oost-Gelderland (gemeenten Noord-Veluwe) of de GGD IJsselland (gemeenten IJssel-Vecht). De meeste gemeenten hebben hun toezicht op de lokale Wmo-voorzieningen ook hier ondergebracht. De veelal regionaal werkende aanbieders hebben dan te maken met één toezichthouder i.p.v. een toezichthouder uit elke gemeente. Om de onafhankelijkheid te kunnen waarborgen controleert de GGD niet de binnen haar organisatie functionerende Centrale Toegang. Dit toezicht is belegd bij de GGD uit de andere regio.

Voor het toezicht wordt het toezichtskader dat de GGD-GHOR Nederland heeft opgesteld gebruikt. Dit toezichtskader vormt de leidraad voor de toezichtsactiviteiten die worden uitgevoerd. Over een jaar vindt een evaluatie plaats. Op dat moment wordt bijvoorbeeld bekeken of de kwaliteitscriteria die de VNG voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen ontwikkeld heeft nog aanleiding geven voor het aanpassen van het toezichtskader.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

7 Financiën

7.1 Rijksmiddelen

Voor het kunnen uitvoeren van de rol en verantwoordelijkheden voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen, ontvangt centrumgemeente Zwolle ten behoeve van decentrale doeluitkeringen, de DUBW (doeluitkering beschermd wonen) en de DUMO (doeluitkering maatschappelijke opvang). Deze middelen dienen om een adequaat voorzieningenniveau, voor zowel maatschappelijke opvang als beschermd wonen, in stand te kunnen houden in de gehele regio IJssel-Vecht en Noord Veluwe.

De middelen voor maatschappelijke opvang worden sinds 2010 conform een objectief verdeelmodel verdeeld over de centrumgemeenten. De middelen voor beschermd wonen worden tot 1-1-2017 historisch verdeeld over de centrumgemeenteregio's. Ambitie is op rijksniveau om op enig moment ook de middelen beschermd wonen te objectiveren. Vanaf wanneer dit zal plaatsvinden is op dit moment nog niet bekend. De verwachting is in ieder geval dat de middelen in 2017 in ieder geval nog historisch verdeeld zullen worden. De landelijke commissie toekomst beschermd wonen heeft geadviseerd om de financiering voor nieuwe cliënten via de lokale gemeenten te laten lopen en te objectiveren. Zij adviseert een overheveling van middelen naar lokale gemeenten in een periode van 15 jaar. Wij verwachten dat het rijk hierover een besluit neemt in het voorjaar 2016.

De hoogte van de decentrale doeluitkeringen worden periodiek door het rijk vastgesteld (in de meicirculaire, in de septembercirculaire en de decembercirculaire). Op basis van de meest recente circulaire zijn de middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang als volgt:

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Beschermd wonen (decentralisatie-uitkering beschermd wonen) *	€ 57.534.344	P.M.	P.M.	P.M.
Eigen bijdrage beschermd wonen (prognose)	€ 3.200.000	P.M.	P.M.	P.M.
Maatschappelijke opvang (decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang (DUMO))	€ 7.557.730	€ 7.607.821	€ 7.607.821	€ 7.607.821
SUBTOTAAL rijksinkomsten (basis voor regionale verevening)**	€ 68.292.074	P.M	P.M	P.M
Rijksmiddelen voor begeleiding door instellingen voor maatschappelijke opvang (nu nog onderdeel van decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang)***	€ 2.472.531	€ 2.224.338	€ 2.224.338	€ 2.224.338
TOTAAL rijksinkomsten (incl. middelen voor begeleiding door instellingen voor maatschappelijke opvang)	€ 70.764.605	P.M	P.M	P.M

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

* De middelen voor beschermd wonen worden nu nog op basis van het historisch verdeelmodel aan centrumgemeenten toegekend. Wanneer wordt overgegaan naar een objectief verdeelmodel kan dit leiden tot forse aanpassingen in de budgetten voor verdere jaren. De decembercirculaire 2015 geeft geen nadere cijfers voor 2017 e.v., vandaar dat deze nu nog op P.M. zijn gezet.

** Het totaal van de uitkeringen DUBW en DUMO vormt de basis voor het regionaal vereveningsmodel. Eventuele baten (overschotten), maar ook eventuele lasten (tekorten) worden conform het vereveningsmodel met alle gemeenten binnen de regio IJssel-Vecht en Noord Veluwe verrekend.

*** In de middelen voor maatschappelijke opvang zijn vanaf 2015 ook de middelen voor begeleiding door instellingen voor maatschappelijke opvang opgenomen (voorheen AWBZ). Deze middelen zijn echter onttrokken uit de reguliere Wmo-uitkering van de gemeente Zwolle. Het betreft geen aanvullende uitkering aan centrumgemeenten. Deze middelen vallen derhalve buiten het vereveningsmodel, vooralsnog worden deze middelen op historische grondslag in Zwolle en ook (beperkt) regionaal ingezet. Op dit moment is landelijk nog niet duidelijk op welke wijze met deze middelen wordt omgegaan na 2016. Mogelijkheid is dat deze middelen weer worden toegevoegd aan de lokale Wmo-integratie-uitkering van die gemeenten waar ze eerder zijn onttrokken (i.c. de centrumgemeente). Conform het huidige standpunt van het ministerie van VWS worden deze middelen in 2016 gedeeltelijk en vanaf 2017 geheel conform het objectief verdeelmodel aan de centrumgemeenten toegekend. Dit model levert voor de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe per 2017 een structureel nadeel op van € 417.000 (ten opzichte van het budget voor 2015). De korting 2016 (ten opzichte van 2015) is opgevangen door een neerwaartse bijstelling van de betreffende subsidies.

7.2 Eigen bijdrage beschermd wonen

Cliënten in een beschermd wonen-voorziening betalen een eigen bijdrage. Deze eigen bijdrage wordt volgens wettelijke richtlijnen vastgesteld en geïnd door het CAK. De landelijk regelgeving voor de eigen bijdrage zorgt er voor dat de eigen bijdrage in verhouding tot het inkomen en het aanwezige vermogen van de client staat. Daar waar er zich situaties voordoen die maatwerk vragen is lokaal maatwerk mogelijk (bijv. vanuit het lokale armoedebelief) in relatie tot de totale financiële situatie van inwoners. In 2016 verwachten we een totaal aan eigen bijdragen van ca. € 3.200.000.

7.3 Lokale middelen

Ten behoeve van de uitvoering van de veranderagenda zijn niet enkel middelen nodig ten behoeve van beschermd wonen en maatschappelijke opvang, maar is ook lokale inzet van middelen nodig. Deze inzet vindt plaats vanuit reguliere budgetten (bijv. de Wmo-integratieuitkering). Aangezien deze budgetten een bredere doelstelling kennen (en niet specifiek gerelateerd zijn aan de doelstellingen van de veranderagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang) zijn deze hier buiten beschouwing gelaten.

7.4 Inzet middelen

Jaarlijks wordt in de regio IJssel-Vecht en Noord Veluwe ten minste € 70 miljoen ingezet voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Voor een groot deel wordt deze middelen aan verblijfplaatsen van cliënten besteed. Daarnaast worden de middelen ook ingezet voor regionale inzet ten aanzien van ambulante begeleiding, bemoeizorg alsmede uitvoeringskosten (o.a. centrale toegangen en kosten centrumgemeente Zwolle). Voor beschermd wonen gaat het om ca. 1.500 verblijfplaatsen⁵ (in natura en pgb), voor maatschappelijke opvang gaat het om 207 verblijfplaatsen (opvangplekken+zelfstandig wonen met ambulante begeleiding door aanbieders maatschappelijke opvang). Bijlage 1 geeft hierin nader inzicht.

7.5 Sturing met financiën

Een belangrijke veranderopgave is om meer in te zetten op preventie; vroegtijdige signalering en het voorkomen van instroom in maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Meer inzet aan de *voorkant* van de keten van hulp, zorg en ondersteuning zou, zo is de verwachting, uiteindelijk een besparing op moeten leveren aan de *achterkant* van de keten. Slagen we er in om structureel minder mensen in te laten stromen in maatschappelijke opvang en beschermd wonen, dan kunnen we immers toe met minder (verblijf)plaatsen, hetgeen al besparingen kan opleveren en mogelijkheden om de gewenste kanteling te bereiken.

Gelet op de huidige inzet van de middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang zit hier echter een spanningsveld. De huidige financiële middelen zijn nodig om continuïteit van maatschappelijke ondersteuning te bieden. Afbouwen van het aantal plaatsen beschermd wonen en maatschappelijke opvang is direct in 2016 nog niet aan de orde, we dienen immers continuïteit van maatschappelijke ondersteuning te kunnen waarborgen en bovendien is er ten aanzien van beschermd wonen een uitgebreid overgangsrecht (t/m 31-12-2019) voor cliënten die op 31-12-2014 ook reeds afhankelijk waren van beschermd wonen. Inzet is wel om de komende jaren de veranderagenda dusdanig uit te voeren dat er ruimte ontstaat om te investeren in de voorkant van de keten.

Het financiële effect hiervan wordt echter niet gelijk in 2016, maar eerder in de jaren daarna verwacht. Daarbij kan de te realiseren besparingen wel eens hard nodig blijken om de reeds bestaande spanning op het budget beschermd wonen alsmede de mogelijke tekorten (als gevolg van het objectief verdeelmodel beschermd wonen) op te vangen.

Op dit moment kan nog niet goed worden ingeschat welke regionale opbrengsten in de komende jaren eventueel beschikbaar komen ten behoeve van lokale investeringen (aan de voorkant). Laat onverlet dat onze inzet wel is om met deze veranderagenda daadwerkelijk ook financieel een verschuiving van zware naar lichte ondersteuning en van regionale inzet naar lokale inzet mogelijk te maken.

⁵ Stand van zaken per 1 januari 2015

8 Regionale samenwerking

De gemeenten in de regio IJssel-Vecht en Noord-Veluwe hebben aangegeven de verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen gezamenlijk te willen nemen.

Om de regionale samenwerking te bekrachtigen is een convenant opgesteld waarbij de colleges voornemens zijn deze voor het zomerreces 2016 te bekrachtigen. Belangrijkste argumenten voor het kiezen voor een convenant zijn dat het de wens van de gemeenten is om een zo licht mogelijke vorm te kiezen, die bovendien voldoende flexibiliteit geeft. Dit is belangrijk mede in het licht van het op middellange termijn mogelijk verdwijnen van de formele centrumgemeenteconstructie. Daarnaast heeft de regio Noord-Veluwe de wens uitgesproken om op niet al te lange termijn mogelijk een zelfstandige regio beschermd wonen-maatschappelijke opvang te vormen.

In het convenant zijn inspanningsverplichtingen opgenomen voor alle gemeenten. De inspanningsverplichtingen zijn zo geformuleerd dat helder is waar verantwoordelijkheden liggen voor elke gemeente (wat), maar tegelijkertijd gemeenten de ruimte hebben en houden *op welke wijze (hoe)* ze lokaal of bovenlokaal/regionaal invulling te geven aan deze inspanningsverplichtingen. Tegelijkertijd is een passage opgenomen waarin in overleg deze inspanningsverplichtingen op een later moment nader kunnen worden geconcretiseerd en gekwantificeerd. In het convenant zijn ook de taken en bevoegdheden van de centrumgemeente opgenomen. De beschrijving daarvan sluit aan bij de huidige praktijk, maar geeft ruimte om veranderingen door te voeren.

In het convenant is ook de financiering en de vereveningssystematiek beschreven. De systematiek van verevening die voor de periode 2015, 2016 en 2017 gehanteerd wordt is verevening op basis van de procentuele aandeel van de omvang van de (lokale) en meest actuele Wmo-integratie-uitkering van de gemeente in het betreffende boekjaar in het geheel van de regio IJssel-Vecht en Noord Veluwe.

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd
wonen 2016-2019

9 Vervolg

Om de gewenste beweging in gang te zetten en te monitoren wordt een ambtelijk actieplan opgesteld. De centrumgemeente Zwolle zal hierin het voortouw nemen, maar ontwerp en uitvoering zal gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle gemeenten betreffen. Veelal gaat het immers om thema's die lokaal moeten worden opgepakt.

Om de kennis en ervaring uit de hele regio te benutten zal er veel aandacht zijn voor kennisuitwisseling. Cliëntenvertegenwoordigers, aanbieders, woningcorporaties en GGD-en worden nadrukkelijk bij de uitwerking betrokken.

Prioriteit bij de uitwerking hebben de thema's:

- Mogelijk maken van nieuwe woon-zorgvormen die de instroom beperken en de uitstroom versnellen;
- Sturen op de kwaliteit van de ondersteuning (waaronder het toezicht daarop);
- Passende financiering die inzet op maatschappelijk resultaat en past bij de veranderdoelen;

Door middel van de ambtelijke en bestuurlijke overleggen wordt de voortgang gemonitord.

Bijlage 1: Overzicht aantal plaatsen maatschappelijke opvang en beschermd wonen in regio IJssel-Vecht en Noord Veluwe

Maatschappelijke opvang (uit voortgangsrapportages Centrale Toegangen)

Gemeente	Opvang	Wonen met begeleiding
Dalfsen		
Elburg		15
Ermelo		
Hardenberg		4
Harderwijk	10	
Hatterm		
Kampen		11
Nunspeet	8	
Oldebroek	6	23
Ommen		
Putten		
Staphorst		
Steenwijkerland		
Zwartewaterland		
Zwolle	84	46
TOTAAL	108	99

Aantal aanmeldingen bij Centrale Toegang voor opvang en/of begeleiding*

C.T. IJsselland	Aanmeldingen**	C.T. NOG	Aanmeldingen
Dalfsen	1	Dalfsen	
Elburg		Elburg	8
Ermelo		Ermelo	2
Hardenberg	11	Hardenberg	
Harderwijk		Harderwijk	2
Hatterm		Hatterm	
Kampen	9	Kampen	
Nunspeet		Nunspeet	1
Oldebroek		Oldebroek	8
Ommen		Ommen	
Putten		Putten	
Staphorst		Staphorst	
Steenwijkerland	4	Steenwijkerland	

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019

Zwartewaterland	4	Zwartewaterland	
Zwolle Overig (buiten regio)	53	Zwolle Overig (buiten regio)	
Overig (buiten de regio)	114	Overig (buiten de regio)	43
TOTAAL	196	TOTAAL	64

* Stand van zaken op basis van 2^e signaleringsrapportage 2015 over 1^e half jaar 2015.

** Een aanmelding betreft een aanmelding van een cliënt om in aanmerking te komen voor een maatwerkvoorziening (opvang en/of begeleiding), na aanmelding vindt screening en zorgtoewijzing (of afwijzing) plaats.

Beschermd wonen

GGZ-C INDICATIES OP 1-1-15		
1GGZ-C	7	0,5%
2GGZ-C	118	7,6%
3GGZ-C	884	56,9%
4GGZ-C	309	19,9%
5GGZ-C	212	13,7%
6GGZ-C	23	1,5%
Totaal	1553	100,0%

VERZILVERING OP 1-1-15	Intramuraal	Extramuraal (klassen/funcities/VPT)	Totaal	%
Verzilverd middels in natura	741	291	1032	72,7
Verzilverd middels PGB	387		387	27,3
Totaal	1128	291	1419	100

INDICATIES OP 1-1-15:	
Dalfsen	37
Elburg	76
Ermelo	113
Hardenberg	169
Harderwijk	94
Hatterm	10
Kampen	101
Nunspeet	89
Oldebroek	32
Ommen	18
Putten	48
Staphorst	19
Steenwijkerland	84
Zwartewaterland	28
Zwolle	635
Totaal	1553

Datum
Ons kenmerk

12 april 2016
Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd
wonen 2016-2019

(STRUCTUREEL) GECONTRACTEERD AANBOD BESCHERMD WONEN IN NATURA CENTRUMGEMEENTEREGIO ZWOLLE 2016					
Aanbieder	Intramuraal (plaatsen)	Volledig Pakket Thuis (VPT) (clients)	Extramurale verzilvering (clients)	Totaal	(Sub)regio
RIBW Groep Overijssel (incl. Frion & InteraktContour)	362	1	64	427	IJssel-Vecht
GGZ Centraal	107	13	11	131	Noord-Veluwe
Leger des Heils	46		12	58	IJssel-Vecht
Coöperatie Boer en Zorg (onderaannemer Meesterwerk)	43			43	IJssel-Vecht
Eleos	39		4	43	IJssel-Vecht/Noord Veluwe
EBC (incl. Profila Zorg)	35		7	42	IJssel-Vecht/Noord-Veluwe
Woonzorgnet	25			25	Noord-Veluwe
Tactus	24			24	IJssel-Vecht
WZC IJsselheem	21		2	23	IJssel-Vecht
Iriszorg	19		1,5	20,5	Noord-Veluwe
Driezorg	17	1	2	20	IJssel-Vecht/Noord-Veluwe
Limor	16	2	1	19	IJssel-Vecht
Woonzorgunie Veluwe	10	1		11	Noord-Veluwe
Woonzorgcombinatie Overijssel	9			9	IJssel-Vecht/Noord-Veluwe
Omega Groep	8			8	IJssel-Vecht
Zonnehuisgroep IJssel Vecht	6			6	IJssel-Vecht
s Heeren Loo	6			6	Noord-Veluwe
Zorgcombinatie Noorderboog	5			5	IJssel-Vecht
Philadelphia Zorg	4		5	9	IJssel-Vecht/Noord-Veluwe
Baalderborg Groep	2	2	1	5	IJssel-Vecht

Datum

12 april 2016

Ons kenmerk

Regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd
wonen 2016-2019

J.P. van den Bent	2	1		3	IJssel-Vecht
Saxenburgh Groep	2			2	IJssel-Vecht
Timon	2			2	IJssel-Vecht
Zorggroep Oude en Nieuwe Land	1		3	4	IJssel-Vecht
Zorgspectrum het Zand	1			1	IJssel-Vecht
Zorg- en therapiecentrum Wittelte	1			1	IJssel-Vecht
Hanzeheerd	1			1	Noord Veluwe
Sprank	1			1	Noord Veluwe
Het Middelpunt		4	3	7	IJssel-Vecht
Creating Balance			6	6	IJssel-Vecht
Icare			5	5	IJssel-Vecht/Noord-Veluwe
Goed Geregeld			2	2	IJssel-Vecht
Carinova Thuiszorg			1	1	IJssel-Vecht
RST Zorgverleners			1	1	Noord-Veluwe
Verian			1	1	Noord-Veluwe
WijZ			1	1	IJssel-Vecht
Humanitas DMH			1	1	IJssel-Vecht
Ontmoeting				0	Noord Veluwe
Zorgaccent				0	IJssel-Vecht
Auti Start				0	IJssel-Vecht
<i>Subtotaal structureel</i>	<i>815</i>	<i>25</i>	<i>134,5</i>	<i>974,5</i>	